

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: **Gabriela Váchová**, Kulturní studia

Název práce: **Vliv politických ideologií na uměleckou tvorbu v Rusku v letech 1900-1930**

Vedoucí práce: Mgr. David Skalický, Ph.D.

Oponent práce: prof. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Gabriela Váchová se rozhodla propojit otázku dějinných událostí, politických ideologií a umělecké avantgardy v jeden celek, najít vzájemné souvislosti. Téma je to nepochybně mimořádně lákavé, zajímavé, zároveň však poměrně interpretačně náročné, zejména na úrovni bakalářské práce. Mnoho z ambicí autorky tak celkem pochopitelně zůstalo nenaplněno. Fakticky tak jde o tři celky (historické pozadí; ruská avantgarda ve výtvarném umění; ideologie a její vliv na výtvarné umění), jež jsou spolu provázány jen minimálně. Mnohé souvisí i s tím, že na bakalářské úrovni ještě podstatné informace k této problematice nebyly studentce vyloženy a nezná tak i další možnou literaturu, která by prohloubila její pochopení souvislostí. Z hlediska diskusí v ruské společnosti 19. století je podstatné, jak byly názorově odlišné skupiny slavjanofilů a zapadníků, jejich úvahy o tom, zda Rusko představuje svébytný slovanský (euroasijský) celek či naopak má dohnat západní Evropu, což by chtělo alespoň naznačit, neboť to vlastně v ruské společnosti a filosofii rezonuje dodnes (v tomto směru jsou dodnes cenné Rádlovy a Macůrkovy práce z první poloviny 20. století). Ideologií je také celá řada, víceméně nejsou ani zmiňovány, fakticky se tak ideologií míní převážně socialismus (marxismus, případně marxismus-leninismus), ale prakticky se nereфлекtuje konzervativismus, liberalismus atd.

Z hlediska politických ideologií by tak asi práce zasloužila hlubší ponor, třeba seznámení se s texty Martina Malii, který má na socialismus mnohem kritičtější a sofistikovanější pohled, takto se autorka občas dostává formulačně na stanoviska „bolševiků“, což zřejmě není její záměr. Na mnoha místech by asi bylo dobré si také uvědomit, že v meziválečné éře ještě ideologicky řada lidí neuměla rozlišit mezi komunismem a fašismem a obojí bylo do jisté míry chápáno jako jakási „nová“, „socialistická“ cesta do budoucnosti, což platí třeba pro futuristy – k jaké ideologii tak u futuristů Gabriela Váchová odkazuje třeba na s. 48? Tento problém s avantgardním uměním měl nejen Sovětský svaz, ale třeba také Hitlerovo Německo, neboť u avantgardy (a zejména abstraktního umění) se obtížně hlídá (cenzuruje) právě souznění s (hegemonistickou) ideologií, poznanou „pravdou“ historického vývoje, jak to deklaroval právě marxismus-leninismus.

Je jasné, že bakalářská práce je prací obvykle relativně stručnou, ovšem mnoho pasáží by si vlastně zasloužilo formulačně mnohem jednoznačnější vysvětlení, často jsem tak tápal, co autorka vlastně chtěla říci – namátkou na s. 17 („Ruský systém se po odstoupení cara velmi rychle hroutil a v chaotické, rozpadající se státní struktuře se velká část obyvatel pokoušela obnovit důvěru ve své zástupce.“), s. 45 („Forma plakátu byla do této doby v carském Rusku neznámá.“ – nemyslí se tím spíše nějaký typ techniky než plakát jako informační médium?), s. 48 („Stále víc a víc se objevovala nedůvěra k ideologickým pohnutkám a mnozí umělci z toho důvodu odjeli na Západ.“).

Autorka do značné míry zredukovala název své bakalářské práce na jednu ideologii a jeden umělecký okruh (socialismus a avantgardu), její zjištění jsou značně zjednodušující, je však otázkou, zda toho mohla na úrovni bakalářské práce dokázat výrazně více. Zřejmě ano, ale pak by musela prokázat práci s mnohem obsáhlejším materiálem, než bývá u bakalářských prací standardem.

Vzhledem k výše uvedenému doporučuji práci k obhajobě a hodnotím ji ještě stupněm velmi dobře.

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

.....
podpis oponenta práce

V Českých Budějovicích dne 17. 8. 2022

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------